

Бібліографічний список:

1. Онлайн-освіта: як здобувати знання в епоху діджиталізації.
URL: <https://bazilik.media/onlajn-osvita-ia-k-zdobuvaty-znannia-v-epokhu-didzhytalizatsii/> (дата звернення: 10.11.2023).
2. Мегель Ю.Є., Чалий І.В. Використання ресурсів порталу «Дія.Цифрова освіта» для організації самостійної роботи студентів з дисциплін «Вступ до фаху кібернетичної безпеки» та «Основи кібербезпеки» // Механізми забезпечення сталого розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід [Електронний ресурс] : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 19 травня 2023 р. Харків : ДБТУ, 2023. 344 с.
3. «Дія.Освіта». URL: <https://osvita.diia.gov.ua/> (дата звернення: 10.11.2023).
4. Проєкт «Оновлена інформатика – IT-студії»
URL: <https://it-osvita.diia.gov.ua/> (дата звернення: 10.11.2023).

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КОМАНДИРІВ ТАНКОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ

ЧЕРВОНИЙ С.О., здобувач
третього (освітньо-наукового) рівня ВО,
Державний біотехнологічний університет, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-3764-9120>
E-mail: sergred12111980@gmail.com

В умовах воєнного стану, коли підрозділи Збройних Сил та інших військових формувань України беруть безпосередню участь в бойових діях у війні з російським агресором, вимоги до якості військово-професійної підготовки офіцера значно зросли.

В розділі III Стратегії забезпечення державної безпеки, затвердженої Указом Президента України від 16 лютого 2022 року одним із завдань державної політики у сфері державної

безпеки визначено підвищення професійного рівня фахівців суб'єктів забезпечення державної безпеки [2]. А ключовим суб'єктом в цій системі сьогодні є саме Збройні Сили України, які прийняли основний тягар війни з Російськими окупантами і кістяком яких є офіцерський склад. На сьогоднішній день саме практична складова підготовки військового фахівця є однією з найважливіших у педагогічній системі ВВНЗ (ВНП ЗВО), де проводиться освітній процес, зорієнтований на підготовку офіцера – командира, управлінця, лідера і вихователя [3]. Це передбачає формування військово-професійної компетентності та майстерності майбутнього офіцера, і, передусім, управлінської компетентності, як бази його військово-професійної майстерності. Науковці розглядають військово-професійну майстерність як комплекс властивостей особистості, що забезпечує високий рівень самоорганізації професійної діяльності на рефлексивній основі [4; 7]. А компетентність військового фахівця розглядається як специфічна інтегральна здатність, яка включає в себе загальновійськові, військово-спеціальні та педагогічні компоненти, що забезпечують успіх військово-освітньої діяльності офіцера [5; 6].

Мета дослідження – аналіз існуючого стану професійної підготовки командирів танкових підрозділів та обґрунтування відповідних суперечностей в процесі формування їх управлінської компетентності.

Відповідно до змісту Державних стандартів головною метою освіти визнається формування компетентної особистості, тому, не випадково, що важливість володіння управлінською компетентністю сформульована у Стандарті вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 25 – Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону, спеціальність 253 – Військове управління (за видами збройних сил) затвердженому Наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 № 1168 [1].

Управлінська компетентність є однією з найважливіших складових професійної компетентності офіцера, яка визначає його здатність ефективно керувати підрозділом у різних умовах, приймати правильні рішення і досягати поставлених цілей. Командир танкового підрозділу постійно стикається з ситуаціями, які вимагають від нього прийняття рішень у короткий термін і в умовах невизначеності. Він повинен вміти ефективно управляти персоналом, мотивувати його на виконання поставлених завдань. Основними чинниками, які обґрунтовують важливість формування управлінської компетентності у курсантів, є:

- висока складність і відповідальність завдань, що виконуються командирами танкових підрозділів. Танковий підрозділ є високотехнологічною бойовою одиницею, яка вимагає від командира високої професійної підготовки і вміння приймати швидкі і виважені рішення у складних умовах;

- необхідність прийняття швидких і виважених рішень у складних умовах. Командир танкового підрозділу постійно стикається з ситуаціями, які вимагають від нього прийняття рішень у короткий термін і в умовах невизначеності;

- вплив людського фактору на ефективність управління. Танковий підрозділ складається з людей, і успіх його діяльності залежить від взаємодії між ними. Командир повинен вміти ефективно управляти персоналом, мотивувати його на виконання поставлених завдань.

Управлінська компетентність майбутніх офіцерів командирів танкових підрозділів є сукупністю знань, умінь і навичок, необхідних для ефективного управління підрозділом. Вона включає в себе такі компоненти: теоретичні знання з основ управління (теорія управління, організаційна поведінка, лідерство, планування, організація, контроль), практичні навички управління підрозділом (прийняття рішень,

планування, організація, контроль, мотивація персоналу), особистісно-ділові якості, необхідні для ефективного управління (відповідальність, управлінські здібності, лідерські якості, ініціативність, організованість, впевненість у собі).

Формування управлінської компетентності у курсантів здійснюється в процесі їхньої професійної підготовки. Для цього використовуються різні методи і форми навчання, зокрема:

- лекційні заняття, на яких викладаються теоретичні основи управління;

- семінари, на яких обговорюються актуальні проблеми управління;

- практичні заняття, на яких курсанти відпрацьовують навички управління підрозділом;

- польові навчання, на яких курсанти отримують практичний досвід управління підрозділом у складних умовах.

Для підвищення ефективності формування управлінської компетентності у курсантів необхідно:

- впроваджувати в освітній процес сучасні технології, зокрема віртуальні навчальні середовища;

- забезпечувати практичну підготовку курсантів у складних умовах, що моделюють бойові дії;

- застосовувати індивідуальний підхід до підготовки курсантів.

Висновки. Формування управлінської компетентності у курсантів є важливим завданням, що забезпечує успішну підготовку майбутніх офіцерів командирів танкових підрозділів. Для ефективного вирішення цього завдання необхідно використовувати сучасні методи і форми навчання, а також забезпечити практичну підготовку курсантів у складних умовах, що моделюють бойові дії.

Бібліографічний список:

1. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 253 – Військове управління (за видами збройних сил) для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 № 1168.

2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року «Про Стратегію забезпечення державної безпеки». Указ Президента України від 16 лютого 2022 року № 56/2022. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/U056_22?an=1

3. Зорій Я., Богатирець В. Педагогічна система формування готовності майбутніх офіцерів запасу до військово-професійної діяльності. *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology*, 2018. 6(3), 12-20. <https://doi.org/10.32919/uesit.2018.03.02>

4. Ягупов В.В. Загальнодидактичні основи навчання військовослужбовців строкової служби збройних сил України : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. Київ, 2002. 26 с

5. Торічний О.В. Теорія і практика формування військово-спеціальної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників у процесі навчання: монографія. Хмельницький : Вид-во Нац. акад. ДПСУ, 2012. 535 с.

6. Троцький Р.С. Модель формування готовності до управлінської діяльності майбутніх офіцерів у процесі фахової підготовки. *Молодь і ринок*. 2017. № 2. С. 121-126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2017_2_27

7. Nagayev, V., Vertegel, V., Nagayeva, G., Kovalenko, O., Smihunova, O. (2023). A Model of Formation of Professional and Creative Competences for Engineers Based on Information and Digital Technologies. In: Ivanov, V., Trojanowska, J., Pavlenko, I., Rauch, E., Pitel, J. (eds) *Advances in Design, Simulation and Manufacturing VI*. June 6–9, DSMIE 2023. Lecture Notes in Mechanical Engineering. Springer, Cham, 2023. P. 390-399. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-32767-4_37